

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Proclamația M. S. Regelui Carol II către popor

ROMÂNI,

Un singur gând, iubirea nesfârșită pentru Poporul Meu, o singură dorință, binele României, Mă călăuzesc fără șovăială pe calea ce am făgăduit-o țărilor Mele.

Salvarea patriei este pentru Mine singura poruncă, care Mă îndrumază în aceste vremuri îngrijorătoare de neliniște sufletească.

Deci,

Infățîșez astăzi poporului Meu, Noua Constituție, menită să așeze temelii mai solide și mai drepte statului nostru și să-i îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură, mai liberă și mai sănătoasă.

Prin această Nouă Constituție se proclamă hotărît înătețetea Națiunii române, care prin jertfele și credința sa a creiat Statul nostru național.

Se statornicesc și se lămuresc mai bine datoriile și drepturile cetățenilor.

Se sporește autoritatea și se întărește independența guvernului.

Se reduce numărul senatorilor și deputaților.

Se asigură o mai dreaptă reprezentare în Parlamentul țării a agricultorilor, a muncitorilor, a intelectualilor și a celorlalți factori conducători.

Se prevăd garanții și se hotărâsc incompatibilități severe pentru membrii Parlamentului, așa încât aleșii națiunii să poată fi în-

tr'adevăr reprezentanții și ocrotitorii nevoilor obștești.

Se așează pe drumul îndeplinirii datoriei toți slujitorii țării, ferindu-i de urmările primejdioase ale frământărilor politice.

Se prevăd pedepse aspre pentru răufăcători și în deosebi pentru cei vinovați de risipa avutului și banului public, aceasta fiind de azi înainte socotită drept crimă.

Se institue un temeinic și riguros control al avutului și cheltuelilor publice.

Se statornicesc drepturile țăranimei pe pământul ce-l stăpânește prin expropriere.

Se acordă o mai largă și dreaptă participare la prețul concesiunii și la redevență, proprietarilor de zăcămintele miniere expropriate de Stat.

Se asigură o egală îndreptățire tuturor semințiilor de altă rasă, aflătoare de veacuri pe pământul României întregite.

Prin aceste îndreptări atât de folositoare, aduse legii de temelie a Statului Român, sunt convins că se cheazășuiește poporului Meu puțința de a se desvolta liber și stăpân pe destinele lui, pe calea ordinii, păcii și a propășirii.

În această zi solemnă și înviorătoare pentru viitorul României supun învoirei poporul Meu această Nouă Constituție.

Trăiască România!

CAROL

O problemă duhovnicească de mare actualitate și importanță

De Protopopul TRAIAN VAȚIAN Arad

Precum sunt preoții chemați și îndemnați an de an să activeze pe diferite terenuri, pastorale, culturale, sociale, în adevăr, tot așa se simte trebuința să fie chemați și îndemnați a-și împlini și obligamentele ce le au, ca și liturghisitori și slujitori ai sfințelor Altare.

Dela fiecare preot se cere să aibă un grad mai înalt de moralitate decât ceilalți oameni, de aceea el trebuie să tindă în toată viața lui spre tot mai multă perfecționare, făcând totul, prin ce poate să se ridice și să se mențină pe un pedestal de sfințenie. Această moralitate superioară, — sfințenia vieții sale — este

necesară atât pentru a-și mântui sufletul propriu, cât și pentru a putea săvârși cu vrednicie și cu sfințenie lucrările cele sfinte; și e necesară și pentru aceea că, numai având o atare moralitate și o pronunțată dragoste către rugăciuni, va putea influența cu efect asupra credincioșilor, pentru a-i atrage la cercetarea sfintei biserici și a-i împrieteni și pe dânșii cu rugăciunile și astfel a le întări evlavia și a le ridica moralul. Fără a avea această autoritate a unei moralități superioare și a unei vieți evlavioase și a dragostei de rugăciuni, atât lucrările sfinte, cât și celelalte activități ale preotului vor trece fără a influența. E incontestabil, că viața preotului, în tot locul și în toată vremea trebuie, deci, să radieze țaria credinței și a sfințeniei sale și a dragostei către rugăciuni. La o astfel de viață, cu darul cel de sus poate ajunge preotul, care se îndeleptnicește a face rugăciuni în fiecare zi pentru sine, în afară de cele din serviciile divine pe cari le săvârșește în biserică, iar pentru cele din biserică și mai ales pentru săvârșirea sfintei Liturghii, totdeauna se va pregăti, împlinind „pravila” adecă rugăciunile rânduite.

Cartea de rugăciuni pentru preot este *Ciaslovul*, cu rânduielile cuprinse întrinsul: Vecernie, Utrenie, Ciasurile, Pavecernițele, Polunoșnițele, rugăciunile Cuminecării, rugăciunile spre somn și rugăciunile de dimineața. Altă carte de rugăciuni este *Acatistierul*, cu Acatistele, Paraclisele, canoanele diferitelor sărbători și sfinți. *Ciaslovul* cel Mare, firește e mai bogat și cuprinde toate canoanele și acatistele, de cari va fi vorba mai jos.

Cari sunt rugăciunile, prin cari *preotul are să se pregătească pentru slujba sfintei Liturghii*, găsim îndrumări precise în următoarele locuri:

1. În Liturgiile de la București. Citez aici Liturgiul din 1895. La pagina 396: Povățuire cum are preotul a se găti spre lucrarea celor sfinte etc. Enumerându-se alte pregătiri, la pagina 405 găsim: „Preotul este dator, să săvârșească seara Vesperina (sau s'o asculte)“... seara să citească Pavecernița și rugăciunea spre somn, canoanele cele obișnuite luiș, precum acatistul Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu, sau al Domnului nostru Iisus Hristos, sau al altor Sfinți ai săptămânii și al Ingerului păzitor și Polunoșnița. Dimineața, sfârșind Utrenia să citească rânduiala Ciasurilor 1, 3, 6, 9. Dacă preotul, pravila bisericii ce s'a zis mai sus, de bună voie, din lene, sau din nepurtarea de grije, o va lăsa cu totul, sau numai parte dintr'nsa, de moarte va greși. De va fi silit să-și lase pravila, zăbovindu-se în lucrări sufletești, nu va greși; numai, după sfânta Liturghie, toate cele lăsate să le îplinească, dar rugăciunile împărtășirii negreșit să le citească înainte de Liturghie“.

La pagina 445 se află îndrumări, că în fiecare zi din săptămână, cari canoane și paraclise să le citească preotul și cei ce voiesc a se împărtăși cu sf. Cuminecătura.

2. În Liturgica de T. Tarnavschi, la pagina 462 citim: Preotul pentru Liturghie trebuie să se prepare cu isprăvirea sau ascultarea celor șapte laude dumnezești, prescrise de Biserică. Așisderea să citească, sau să asculte canoanele prescrise, rugăciunile spre somn și de dimineața și rânduiala împărtășirii.

3. În Ritualul bisericii ortodoxe române a lui *M. Dracinschi*, prelegeri ținute studenților dela facultatea teologică din Cernăuți, la 15 pag. citim: După Vecernie preotul merge acasă, unde citește Pavecernița

cu așa numita Pravilă, sau pregătirea pentru plinirea sfintei Liturghii.

La pagina 154 spune, mai departe: Înainte de ce are preotul să plinească sf. Liturghie, are să se pregătească în mod cuviincios pentru actul producerii sfintei Jerife. Plinind Serânda, adaugă la rânduiala aceea încă și Noptânda mică cu citirea canoanelor rânduite de zi, sau așa numita Pravilă.

În cele ce urmează se enumără canoanele, paraclisele și acatistele, pe cari are să le citească seara în fiecare zi a săptămânii, precum și citirile, pe cari are să le facă dimineața.

Aceste instrucțiuni sunt întocmai cu cele din *Ciaslovul Mare* la pagina 658.

4. În tipiconul — manuscris al spiritualului *Gavriil Teleagă* dela facultatea teologică din Cernăuți, în partea II, la pagina 54 citim: Preotul se pregătește prin rugăciune pentru servirea sfintei Liturghii, citind canonul prescris de pregătire. O parte citește el înainte de somn, iar o parte dimineața. În cele ce urmează se precizează, ca și în celelalte locuri indicate, canoanele și paraclisele, cari sunt a se citi

5. În *Indreptarea Legii* (Pravila), retipărită după cea dela Târgoviște dela 1652, la glava 66 se zice: „Care preot nu-și va citi ciasurile și va face Liturghie, acela are păcat, iar dacă va face Liturghie, de le va citi, este neîmpreunat păcatul.“

La glava 72: Care preot își va lăsa slujba pravilei sale, adecă Vecernia și celelalte toate, acela să se canonească câteva zile, pentru că grăește dumnezeescul David: De șapte ori în zi te laudai, Doamne. Deci acele șapte laude dator este preotul să le zică ziua și noaptea, întru citire și întru slavoslovire lui Dumnezeu, care sunt acestea: Cântarea de întâiu; Polunoșnița, a doua: Utrenia cu Pervii Cias, a treia: Tretii Cias, a patra: Șestii Cias, a cincea; Devetii Cias, a șasea Vecernia, a șaptea Pavecernița. Polunoșnița este cântarea pentru învierea Mântuitorului și a doua venirea Lui... Știi acum care sunt cele șapte laude și ce închipuesc, iar vai de preotul acela, ce nu va citi acestea, însă ale zilei și ale nopții, căci că socotește pe dânșul Dumnezeu, ca pe un mort.

6. În legătură cu problema aceasta, de a împrietini preoții cu rugăciunile și cu împlinirea demnă, a serviciilor divine din biserică, reproduc aici câteva pasagii din circulara dată la anul 1802, de *Iosif Iovanovici Șacabent*, episcopul Vârșetului, cu titlul „Indreptarea presviterilor și a tuturor clirosului“, publicată în 1931 de pr. Petru Olde din Lugoj și Prot. Dr. Gh. Ciuhandu.

Pravila 7: Nu numai preotul și diaconul de rând, ci toți preoții, când gode sunt într'un loc, sunt datori în toate zilele la pravila bisericii, îndat după întâiul clopot a veni, dar nici unul dintr'înșii, afară de vreo boală sau altă nevoincioasă întâmplare, *dela biserică să nu rămână, iară în biserică lui Dumnezeu nici unul să nu îndrăznească a șopti, sau să umble încoaci și încolo*, sau să nu stea cum se cuvine, ci toți cu cucernicie să asculte cele ce se citesc și cu cea ce cântă să-și împreune glasul său, și ei înșiși să citească și să cânte. Rugând, binecuvântând și mulțămind lui Dumnezeu; — ca și oamenii aceia vād nefățarnica lor cucernicie, să ia zidire în credință și întru frica lui Dumnezeu. Iară de ar veni vreunul din ei lenios și târziu la biserică, sau de n'ar sta cuvios în casa lui

Dumnezeu, atunci protopopovșviterul pre acela întâi deosebi să-l sfătuiască, după aceea întru adunarea preoșilor de față să-l înfrunte, iară a treia oră de nu s'ar îndrepta, să nu-l treacă cu vederea, ci pre unul ca acela Consistoriei după porunca ce-i dată lui, să aibă a-l răportui, de unde acela, fără de toată privirea asupra-i, cumplit va fi pedepsit.

Pravila 8. În toate cetățile, orașele și sate mari, unde mai mulți preoși se află, acolo după ustavul bisericii, în toate zilele dumnezeiască Liturghie să slujească și adecă în zilele cele proaste la 8 ceasuri dimineața, iar la praznice la 9 ceasuri.

Pravila 9. Întru acele biserici, unde pentru proslăvirea lui Dumnezeu, pentru podoaba bisericii, la toate praznicele împărătești și a Născătoarei de Dumnezeu, cât mai mulți preoși la vecernie, la utrenle și la dumnezeiasca Liturghie să slujească

Pravila 12 Fieștecare preot, măcar fie el singur în sat, dator este în toate zilele vecernia și utrenia cu ceasurile în biserică sa a săvârși, — căruia dator este a-i ajuta învățătorul din loc cu pruncii, ca să se deprindă, și să se dea în cetire, în cântare cu cei ce sunt învățați. Iară Dumineca și sărbătoarea, sub perderea cinstei preoșești dumnezeiasca Liturghie să nu o lase.

Nu e locul, ca să reproduc și alte îndatoriri cuprinse în această circulară, ci trec la încheierea expunerilor de până aci.

Mi se pare, că nu greșesc afirmând, că mulți dintre preoșii noștri nu au cunoștință de obligamentele prescrise și arătate cu privire la plinirea rugăciunilor și îmi exprim și părerea, că preoșii noștri în împrejurările și condițiunile de viață, în cari trăiesc, cu greu vor putea zilnic săvârși toate rugăciunile prescrise. Trebuie, totuși, obligați cu toată rigoarea, să împlinescă pravila prescrisă pentru săvârșirea sfintei Liturghii și mai trebuie să îndatoraji a se deprinde să facă în casele lor, zilnic, anumite rugăciuni, seara și dimineața.

Evident, că întreaga chestiune este de ordin spiritual și canonic. Și așa nu este de căderea mea, să aleg și să fixez nici rugăciunile, pentru cultul privat al preotului, nici serviciile divine publice, pe cari să le săvârșescă preoșii, în afară de cele pe cari le fac în Dumineci și sărbători. Cert este, că e necesar să fie îndemnați și îndatoraji, să săvârșescă mai multe rugăciuni, decât câte fac în prezent. Prin dese rugăciuni, se va putea ținea într'înșii vie conștiința, că sunt preoși, că ei sunt puși în această slujbă pentru a se ruga lui Dumnezeu mai mult și mai de multe ori, decât alți oameni; și să nu se creadă, că sunt puși să facă rugăciuni numai pentru păstorișii lor și să mijlocească dela Dumnezeu mântuirea sufletelor păstorișilor lor, și că ar fi de prisos să se îngrijască mai deosebit și de sufletul lor. Îndeletnicirea cu rugăciunile zilnice nu-i va lăsa să le slăbească ori să se întunece conștiința de preot și de slujitori cucernici ai sfintelor Altare.

Măsurile ce se vor lua pe linia întregă a preoșimii, vor trebui extinse și asupra studenșilor Academiei teologice. Clericii, nu numai să cunoască din școală rugăciunile și rânduiele liturgice, ci încă până sunt în școală, trebuie deprinși să se îndeletnicească a după cuvîntă.

Muzica baptistă și muzica bisericăscă Ortodoxă

De diacon *Octavian Lipovan*, profesor.

Trecând odată pe strada Dorobanșilor, am fost surprins de câteva valori armonice, cari aveau timbru de armoniu cu pedale, iar acordurile tradau o armonie străină de ceace e românesc. Curiositatea m'a îndemnat să întru, să ascult muzica din casa de rugăciuni a baptiștilor.

Pentru prima dată am asistat la o ceremonie baptistă, retras într'un colț, pe o bancă. Când coriștii s'au aliniat, gata de cântare, și dirijorul căuta să precizeze tonul vocilor, am privit jântă, gata să înregistrez tot ce voi auzi. A început armoniu, cu o introducere care avea un mers greol, armoniile ansamblului coral fiind simple. Cântarea în acest fel făcea impresia unui începător elev la armonie, care căuta să rezolve cifrele unui bas dat, un mecanism fără suflet, lipsa de viață armonică cât și melodică, iar caracterul melodic lipsit de nuanță religioasă. Melodiile, toate câte s'au cântat, se înfățișau ca un amalgam sau o amestecătură de melodii străine, cari nu aveau nici cea mai mică legătură cu ceace e românesc.

Nu urmăresc să critic, voiesc să redau purul adevăr în ceace privește cântarea lor în raport cu muzica bisericăscă ortodoxă.

Muzica baptiștilor este inferioară muzicii Lutheranelor și Reformașilor, pentru că la baptiști se cântă melodii laice, lipsite de un trecut istoric muzical mai lung și pur bisericăsc; dar, cu toate acestea, s'ar putea spune cu oarecare bunăvoință, că melodiile lor ar înclina în câțva, spre caracterul național. Baptiștii noștri însă, se duc, cu muzica lor spre ținta pe care nici ei nu o cunosc în cele din urmă.

Intocmai cum credem noi, și dâșii cred în universalitatea creștinismului, sau cel puțin așa spun ei. Dar muzica lor îi trădează, că merg paralel cu curentele de înstrăinare și, prin muzica lor, ei nu urmăresc să se acomodeze sufletului creștinesc și românesc, ci desbinarea de proveniență americană.

„Principiul” baptiștilor de a lucra în mod greșit cu citate din Sf. Scriptură, îl cunoaștem. Sub raport muzical încă putem spune, că dâșii sunt în rătăcire și nu știu ce cântă. Dâșii nu știu că și melodia în sine, fără text, încă vorbește; că o melodie, fixată pe note și cântată și cu diferitele intervale dau un înțeles melodic care vorbește sentimentelor noastre. Ei nu pricep, că muzica are putere de a vorbi direct sufletului nostru. Dacă acestea le-ar pricepe, atunci baptiștii nu ar întrebuița melodii colecționate de prin America, Anglia, și n'ar introduce cântece străine în casele lor de rugăciune, dar ei o fac pentru că nu înțeleg rostul superior al muzicii, nici sufletul național. De aceea le place să cultive cântările străine de neamul nostru, mai mult de cât cântările noastre românești, cari convieșuesc împreună cu cântările noastre bisericăști ortodoxe.

De aceea, muzica baptistă este lipsită de melodie. Dacă armonia corală ar lipsi și acompaniamentul de armoniu ar tăcea, nu cred că Românii noștri ar mai putea să suporte melodiile străine, cu simțul lor muzical.

Glasurile noastre bisericăști ortodoxe nu s'a îndepărtat de viața creștinească și nici de tonalitățile

noastre bisericești, străvechi și păstrate de poporul nostru. Spune un mare muzician: „Dacă voești să cunoști o națiune, cunoaște-i muzica lui din popor“.

În Biserica noastră ortodoxă predomină melodia, în amploarea ei. Variația melodică o avem prin cele opt glasuri, și fiecare glas are un alt subiect, o altă expresiune. Iar dacă cântăm din Minei, care ne arată viețile sfinților martiri, par'că și aceasta împrejurare contribuie mult la variația sănătoasă a muzicii noastre bisericești. Ceeace firește, iarăși lipsește din muzica religioasă baptistă, care n'are un cult propriu zis.

În biserica noastră predomină melodia cursivă, care s'a dezvoltat din străvechime, ajungând să ne deie glasurile cu melodiile noastre de astăzi.

Și din acest punct de vedere, muzica baptistă e în vădită inferioritate. Glasurile noastre nu se împacă cu fraze rimate, cari au măsuri diferite, ci predomină dicțiunea cursivă, iar fraza melodică se compune întocmai cu frazele cuvintelor, iar melodia glasului care are trei mișcări variante corespunde cu un început, o tratare și o încheiere. Pentru aceea melodiile noastre nu se asimilează în muzica clasică sau modernă de azi, fiindcă au specificul lor tradițional, creștinesc; în schimb muzica noastră bisericească trăiește în înrudire cu melodia populară, fiindcă tot glasurile noastre au dat poporului celula pentru dezvoltarea melodiilor poporului nostru. Aceasta împrejurare încă e ceva ce nu încapă în judecata și în practica muzicală, de origine străină, a baptiștilor noștri.

Sunt convins, că baptiștii au fost cuceriiți de *armonia*, care acompaniază. Este adevărat că armonia, redată prin instrumentul muzical armoniu, umple un gol, dând senzații noi prin diferite răsturnări armonice. Dar, într'o compoziție muzicală, *melodia* are întâietate, întrucât prin combinații diferite poate reda o armonie. Însă la baptiștii noștri, cuceriiți de armonii, melodia propriu zisă cade, ca la întâmplare, și de multeori se pierde. Aceasta e cauza, că la baptiștii ușor află primire tot felul de melodii, cari numai caracter religios nu exprimă.

Melodiile baptiștilor — dacă le consultați colecția de cântări au diferite genuri, și nici nu e de mirare, după ce ei și-au colecționat piesele de muzică, zisă religioasă, dela atâtea și atâtea națiuni, mai ales din America,

Glasurile noastre pot fi acompaniate; dar melodiile pretind o armonizare contrapunctică, într'o extindere mare și superioară, te înalță cu sufletul la ceruri. Ele nu suportă o armonizare monotonă, care să te țină legat, iar armonizarea nu este instrumentală, ci corală, redată cu vocea omenească, superioară instrumentelor muzicale, făcute de mâni omenești. Ceeace, la baptiști, nu poate să fie deoarece ei abandonează organul omenească, în favorul instrumentului mort.

Arie rătăcitul a încercat să-și câștige aderenți pentru învățatura sa greșită, introducând melodii lummești, frumoase; dar Biserica lui Hristos cea adevărată le-a eliminat, căutând să păstreze cântările străvechi ale Creștinismului și legătura vie cu orginul viu, de cântare, omenească. Ceeace iarăși e o deosebire fundamentală față de rătăcirea baptistă.

Nădăjduim, din motive muzicale curate, că trezirea baptiștilor la adevărata înțelegere a muzicii, încă va contribui la întoarcerea lor la semnul sfintei noastre Biserici, de care ei s'au îndepărtat.

Mărgăritare

din scrierile sfântului Părinte Teofil,
episcopul Antiohiei,

culese de preotul Ioan Nicorescu (Jabăr).

Teofil s'a născut pe timpul păgânismului și avea cultură clasică. Ocupându-se cu sfintele scripturi a fost câștigat pentru Hristos. În anul 168 a ocupat scaunul episcopesc din Antiohia, al șeselea următor al sfântului Petru, câștigându-și ca adversar al ereticilor, mare renume. El a scris o carte minunată contra lui Marcion, alta contra lui Ermogen și, precum scrie Ieronim, și alte tractate scurte pentru întărirea Bisericii. El moare după a. 180.

Din aceste scrieri a rămas una singură dintre cele mai de frunte și anume, cele trei cărți către Autolyc (pros Autolyconad Autolycum).

La compunerea acestora a dat anză Autolyc, un crud prieten păgân al lui Teofil, bațjocorind pe Dumnezeu creștinilor și doctrina despre înviere. Prima scriere a adresat-o Teofil, pentru ofența adusă; a doua după mai multe convorbiri; și a treia către prietenul său ca o apologie, pentru a-l convinge, că nu creștinismul, ci păgânismul e nebunie.

În cartea I. (c. 15) îi pune înainte scurt și în deplină lumină doctrina creștină despre Dumnezeu, cel fără de început, nevăzut, dar cunoscut din faptele Sale, ca fiindă cea mai înaltă, și despre raționala credință și învățatură creștină cu privire la înviere.

În cartea II. (c. 18) îi pune în vedere cu deamăruntul nebunia învățaturii păgâne despre zei și învățatura despre Dumnezeu, vestită de profeți și a cărților sfintei credințe despre: Dumnezeu, creațiune și podoaba întregii lumi săvârșită în cele șase zile; despre crearea omului și raiul cu starea cea dintâi, examinarea și căderea omului; istoria străbună a omenirii, precum și învățatura despre adevărate, raționala, venerațiune al lui Dumnezeu; despre viața morală și sfârșitul lumii.

După ce, însă, Autolyc încă nu s'a putut convinge despre învățatura creștină, urmează, în cartea a III (c. 28), apologia mai departe adevărind, că poezii și filosofii nu știu nimic despre ființa lui Dumnezeu și cuvenita venerațiune; însă creștinii, cari au aceasta venerațiune au și cunoștința adevăratului Dumnezeu și o dovedesc prin o sfântă schimbare și o viață bogată în fapte bune ca tot atâtea adevărări cu temei.

Urmează apoi dovedirea (c. 16 - 29) față de noua obiecțiune a lui Autolyc, dovedind, că religionea creștină e mai veche ca oricare alta, probând cu istoria despre exacta cronologie dela Adam până la Cir și cu alta dela zidirea Romei până la moartea împăratului Marc Aureliu în anul 180 d. H.

Scrierea e, în toată privința, minunată. Ea e clară și de o elegantă înfățișare, de o seriozitate neîntrecută, presărată cu o fină ironie, plină de spirit, având un fond de cunoștințe profane și învățături sfinte.

Scrierea se înșiră între scrierile apologetului autor între cele mai alese. Despre scrierile sale pierdute, amintește singur Teofil: despre „Satana“ în rai; alta despre „istorie“; a treia despre „Geneza“ sau „origina lumii“ (Sib. II. c. 28—30).

Părinții Eusebiu și Ieronim, afară de scrierea contra lui Marcion și Ermogen, mai amintesc și de scrierile „Cărți catihetice“; comentare la evanghelie și la proverbele lui Solomon și un fel de „concordare a evangheliilor“.

Fiind apologia lui stăt de minunată, pe atât de dureroasă e pierderea scrierilor lui „Cathetica biblică” și „Comentarele”.

Despre învățăturile sale de credință mărturisesc principiile, următoarele :

1. Ființa lui Dumnezeu e nemărginită :

„Ființa lui Dumnezeu e negrăită, neînțeleasă și de ochii truștii nevăzută. Splendoarea Ei neînțeleasă, mărirea Ei necuprinsă, înălțimea Ei neajunsă, țaria Ei nenumărată, înțelepciunea Ei neasemănată, bunătatea Ei fără păreche, facerea Ei de bine nespusă”. (Lib. I. c. 3.) Fără de început, pentru că nu s'a făcut; neschimbat, pentru că e nemuritor.” (Lib. I. c. 4)

2. În Dumnezeu sunt trei persoane :

„Dumnezeu a făcut, cu înțelepciunea Sa, pe Logos (Cuvântul), pe care l-a avut în Sine (logon endiatheton), pe care l-a lăsat să purceadă din Sine, mai înainte de facerea tuturor fapturilor (logon prosforikon). Pe acest Logos l-a avut El de ajutor la crearea tuturor fapturilor și printr'ânsul a făcut El universul. Acesta e începutul (ârhi) fiind El principul și Domnul tuturor fapturilor. Acest Logos, dară, care e spiritul lui Dumnezeu și începutul (tuturor lucrurilor) și înțelepciunea și puterea a celor mai de sus, a fost care a inspirat pe profeți și, printr'ânsii, a grăit prin revelațiunea despre crearea lumii și despre celelalte fapte. Profeții nu erau mai înainte de crearea lumii, dar era înțelepciunea lui Dumnezeu, care e întru Sine și sfântul Său Logos, care e totdeauna întru Sine.” (Lib. II. c. 10).

În acest loc deosebește Teofil, de douăori, trei veșnice, dumnezeiești ipostase: Dumnezeu Tatăl, înțelepciunea și Logosul. Din distincțiunea lui Logos (Logos endiathetos și Logos prosforikos) nu urmează absolut, că ar fi avut după dânsul Acelo, ca dumnezeire reală, o altă persoană, care nu ezista în Tatăl; el considera ființa lui Dumnezeu absolut neschimbăcioasă. „Logosul” *endiathetos* se deosebește de „Logosul” *prosforikos* numai într'atât, că Dumnezeu a creat lumea printr'ânsul și printr'ânsa s'a revelat și lucrător s'a arătat. Pentru aceea se zice la alt loc: „Al Său (al Tatălui) Logos, prin care a făcut El totul, care e puterea și înțelepciunea Sa, a luat asupra-și locul (prosopon-rolul) Tatălui și Domnul tuturor lucrurilor. Dupăce, însă, Dumnezeu toate lucrurile, pe cari a hotărât să le facă, voind să le zidească, atunci a făcut pe acest Logos, cel numit (Logon prosforikós). N-a creat pe cel întâi născut, ca creatură, astfel ca să fi pierdut pe Logos dela Sine, ci așa că, deși l-a făcut, totuși, a rămas cu Logosul Său”. Și, în cele următoare, s'au deosebit cele trei persoane: „Este Dumnezeu, care vindecă și viază toate prin Cuvântul și înțelepciunea Sa a creat Dumnezeu toate. „Către nimeni altul n'a grăit Dumnezeu (lasă-ne să facem pe om), decât către Cuvântul (Logos) și înțelepciunea Sa”. (Lib. II. c. 18.)

Că Teofil a înțeles sub „înțelepciune” o ipostază proprie, ni arată expresiunea „Triaș” (trias) „Trinitate”. Între Sfinții Părinți, dânsul e primul care o aplică aceastea numire și vede, în cele trei zile ale creațiunii, aceeaș icoană, zicând: „În asemănare”, precum soarele e icoana lui Dumnezeu, luna cu creșterea și descreșterea ei, o icoană a omului, a morții și a viștoarei sale învieri — „sunt și cele trei zile,

cari au premers creierii luminilor, un simbol al triaității Dumnezeului și Logosului și al înțelepciunii Sale”. (Typoi eisia tys Triados tou Theou Kai tou logou autou Kai tys sofias autou. (Lib II. c. 15).

(Va urma).

Despre ce să predicăm?

6 Martie. Dumineca lăsatului de brânză.

Sfânta Evangheliie de azi ne învață trei lucruri de căpetenie. 1. Să iertăm greșelile aproapei noastre, pentru că și pe noi să ne ierte Tatăl cel din ceruri. 2. Să ne dăm toată osteneala pentru dobândirea celor sufletești, mai mult decât a celor truștii. 3. Să posțim, deoarece celce postesc se ridică mai ușor cu priceperea la cele Dumnezeiești.

Fiecare din aceste trei poate forma subiectul unei cuvântări, precum și toate trei la un loc. Având în vedere însă că oamenii de azi împotriva nici unui lucru pe care îl cere biserica dela ei, nu se ridică cu atâta înverșunare ca împotriva postului și mai având în vedere că azi începe cel mai însemnat dintre posturile rânduite de biserică, vom vorbi despre post.

Dumineca de azi face amintire despre căderea lui Adam, care prin mâncare — prin neținerea postului — a săvârșit păcatul strămoșesc, atrăgând o mulțime de rele asupra neamului omenesc. Prin acest păcat — după fericitul Augustin — s'au săvârșit mai multe păcate, sau călcat mai multe legi și porunci.

În păcatul făcut de Adam, aflăm și păcatul truștii, căci el prin nesupunere a voit să devină neatârnat de Dumnezeu, înțocmai ca și îngerii cari odinioară prin truștie au căzut din ceriu. Păcatul strămoșesc, mai cuprinde și cel al necredinței, căci Adam ascultând de vicleanul șarpe n'a dat crezământ tare cuvintelor lui Dumnezeu. În el este și păcatul sinuciderii, deoarece strămoșii noștri mâncând din pomul cel oprit, s'au aruncat de bunăvoie în brațele morții, au devenit muritori. Mai găsim în păcatul lui Adam și păcatul necurăției, căci chipul original și curat al sufletului strămoșilor noștri a fost întinat și spurcat. Ba și păcatul furtului îl cuprinde păcatul strămoșesc, pentru că au luat din lucrul cel oprit de Dumnezeu.

Toate aceste rele — după cum vedem — își au începutul în faptul că strămoșii noștri nu s'au supus poruncii de a se înfrâna, de a posti. (Rom. 5₁₂).

Să nu gândească deci nimeni, că postul ar fi un lucru neînsemnat și nefolositor. Mântuitorul însuși a postit înainte de a începe lucrarea mântuirii noastre. (Luca 4₂, Matei 4₂, Marcu 1₁₃). Moisi și Ilie prin post s'au făcut vrednici de a cunoaște tainele cele nespuse ale mării lui Dumnezeu. David a dobândit iertare de păcate și darul profeției, prin căință împreună cu post și rugăciune. (II Regi 12₁₀). Daniil prin înfrânare s'a umplut de înțelepciune și pricepere. (9₃). Sf. Ioan Bot s'a făcut mare și cunosător al tainelor împărăției, fiindcă a trăit în post și înfrânare. (Luca 1₁₀). Saul prin post a fost întors la credință. (Fapt. ap. 9₃).

Afară de aceste puține, dintre nenumăratele mărturii ale Scripturii despre folosul și însemnătatea postului, ne mai stau la îndemână și mărturiile oamenilor înțelepți ai tuturor timpurilor și popoarelor.

Platon — de pildă — zicea, că a mânca de două-ori în zi este o ofensă pentru vrednicia de om. Filozoful Porfirie zice: „Mijlocul cel mai bun pentru

atingerea scopului pentru care suntem meniți, este cucerirea la Dumnezeu și lepădarea de trup și de plăcerile trupești. Dorințele nemăsurate, patimile și poftele, iată tiranii omenirii. Dacă oamenii s'ar împotrivi acestora, atunci ei ar fi mai virtuosi și mai fericiți". (Tratatul despre abținerea). Jean J. Rousseau zice: „Neșăfioșii mâncători de carne, de obicei, sunt oameni cruzi și aproape sălbatici în asemănare cu ceilalți oameni". Și — gândindu-ne bine — nu prea este lipsită de temei această afirmație a lui, știind că toate speciile de animale sălbatice și feroce, sunt carnivore și trăiesc din pradă, pe când cele care se hrănesc cu hrană vegetală, sunt liniștite și blânde. Dăm aci — în sfârșit — un crâmpei dintr'o convorbire a unui brahman și un medic englez referitor la post și înfrânare. „Omule — zice brahmanul — orbit de o falsă înțelepciune, au nu simți tu în tine scântele vieții unei ființe supreme? Au doară mintea ta a rezultat din frecarea materiei? Au doară tu ești dator să satisfaci poftele cele necurate ale membrilor tale și să te îndopi cu pofte dobitoacești, care-ți agită trupul și sângele? În fine, omule, mănâncă, băe, desătează-te, îmbuibă-ți pântecul tău, înecă-te în lux, tăvăleşte-te în noroi asemenea dobitoacelor necurate; acolo te așteaptă boala și tămpirea sufletului, cari te vor deslega de legăturile sfinte, ce te-au reținut la o înălțime curată și sfântă.

„Invățați-vă voi Europeanilor, că nu există numai materia, că adevărata vrednicie a omului se cuprinde în calitățile sale morale și că viața dobitoacească pe care o laudă așa de mult Europeanii, este pentru om otrava și moartea oricărei fericiri nu numai sufletească, ci și trupească". (I. Corint. 2¹⁴) (Geneza 25³⁴) (Luca 12¹⁹).

Toate acestea nu sunt altceva, decât o adevărată puternică a necesității postului, în toată vremea, dar mai ales acum, când se cuvine o pregătire deosebită pentru a întâmpina cu vrednicie Învierea Domnului, celce prin moartea sa pe cruce ne-a deschis iarăși raiul pierdut prin Adam. Ceice nu se pregătesc prin post, înfrânare și fapte bune, sunt dușmani ai crucii lui Hristos (Filip 3¹⁸⁻¹⁹) și își vor lua plata lor. (Geneza 6³).

Noul patriarh sârbesc — I. P. S. Gavril Dojici

Duminea trecută, Biserica ortodoxă sârbă din Jugoslavia și-a început lucrările inițiale ale alegerii de patriarh, de pe urma morții patriarhului Varnava.

Dăm în cauză, după „Universul", câteva informații resumative. La demnitatea patriarhală au fost candidați, de Sf. Sinod sârbesc, în aceea zi, șase ierarhi, dintre cari erau mitropolii: Petru din Sarajevo, Iosif din Skoplje, Gavril de Cetinje și Dosoftei de Zagreb; apoi episcopii: Nicolae de Gicja și Gheorghe (Zubcovic) de Buda. Dintre acești candidați, colegiul electoral de a doua zi a propus Regenței regale a Jugoslaviei, pe trei inși, dintre care Regența a numit pe I. P. Sf. Gavril Dojici, mitropolitul Muntenegrului, de patriarh.

A doua zi s'a făcut apoi instalarea noului patriarh.

Ceremonia a început la ora 9, printr'o slujbă oficială de însuș patriarhul Gavril, înconjurat de 12

episcopi, 24 diaconi și numeroși clerici mai mici. După ce corul a intonat Aleluia, Patriarhul a fost condus în fața Iconostasului de către doi episcopi, cei mai vechi în rang. Unul din ei a prezentat Prințului Regent Paul colierul „Sfinților Sârbi", pe care Prințul Paul l-a pus la gâtul Patriarhului. Cel de-al doilea episcop a prezentat Prințului Paul cârja Sfântului Maxim, pe care Prințul a dat-o Patriarhului. În cele din urmă, Patriarhul a fost condus la scaunul patriarhal de către cei doi episcopi, urmași de toți membrii Sfântului Sinod, în timp ce clopotele tuturor bisericilor sunau fără întrerupere.

Patriarhul a rostit o scurtă cuvântare și a dat binecuvântarea pastorală asistenței și tuturor credincioșilor.

Au mai asistat la ceremonii și reprezentanții tuturor cultelor din țară.

O mulțime foarte numeroasă se adunase în piața Patriarhiei și în străzile alăturate, pentru a aclama pe noul șef al bisericii ortodoxe.

În cele ce urmează dăm (tot după „Universul") și câteva date biografice:

Noul patriarh este născut la 17 Mai 1881 în localitatea Vroști, în Muntenegru și face parte dintr'o veche familie de preoți. După terminarea studiilor primare la mănăstirea din Moracia, și-a manifestat depe atunci dorința sa de a fi preot. Cursul secundar l-a făcut la Belgrad, urmând apoi cursuri seminarele la Prizren și la Constantinopole. A studiat apoi ca bursier la înalta școală teologică din Atena.

În 1909 și a susținut cu succes la Atena teza sa de doctor în teologie. Apoi a fost numit arhimandrit la patriarhia din Constantinopole. În 1919, a fost numit mitropolit de Rachka. După terminarea războiului balcanic, când s'a întiițat episcopia de Peci, a fost numit episcop aci, fiind instalat solemn la 6 Decembrie 1915.

După eliberarea națională, a făcut parte ca deputat din marea adunare națională dela Podgorița, fiind numit în fruntea delegației care s'a dus la Belgrad pentru a anunța hotărîrea relativă la unirea Muntenegrului cu Serbia.

La 17 Octombrie 1920, a fost ales mitropolit al Muntenegrului, cu reședința la Cetinje.

Cronică

Evenimente fără precedent în viața Statului Român se succed, în timpul din urmă, într'o notă de radicalism și repeziciune, egale numai de vigoarea tinerească și de grelele răspunderi, pe cari Majestatea Sa Regele Carol II le simte, în conștiința Sa, în fața rului și decadenței, în cari ni-a ajuns morala publică-politică și, cu ea, Țara și Neamul. Cetitorii noștri cunosc, desigur, atâtea amănunte, din alte organe de publicitate, încât să nu fie nevoie de o expunere mai amănunțită din partea noastră. De aceea, ne restrângem să publicăm, la loc prim Proclamația Majestății Sale, dată în Duminea trecută, către Popor, înfățișând temeiurile, pentru cari

S'a simțit dator să schimbe Constituția Țării, și arătând gândurile și scopurile bune, pe cari le urmărește prin aceea schimbare, cu ajutorul plebiscitului din 24 Februarie. I. P. Sf. Sa Patriahul Miron, și ca președinte al Consiliului de miniștri, încă a adresat un Manifest lămuritor. Sfetnicii Tronului, cari formează actualul guvern al Majestații Sale și au fost de acord cu Noua Constituție, vor fi, de sigur, cu toți la înălțimea datoriei ceasului suprem.

Astăzi, mai mult decât oricând, este actuală și necesară împlinirea poruncel bisericești a cincea: de a ne ruga lui Dumnezeu pentru cei puși la cârma Țării!

Preoților, s'o faceți!

„O problemă duhovnicească...”, de mare actualitate și importantă este aceea ce se desprinde din articolul, pe care-l reproducem (din „Revista Teologică” 1935), cu numele celui ce l-a scris, ascunzându-se, în fața publicului, în umbra anonimatului. Mă va ierta duhovnicul meu, dacă, din aceleași motive pentru care l-a scris, îl reproduc articolul și-i dau autorul, cu numele.

Probleme de felul acesta au mai fost puse, pentru conștiința preoțească, și prin Circulara confidențială cu Nr. 2510/927, proiectată de cel ce scrie aceste șire și trimisă tuturor preoților din eparhie, la vremea sa. Ea va putea fi citită din nou, cu folos, mai ales după ce i-se va adăoga și lectura împrumutată în acest număr. Căci, într'adevăr, conștiința misiunii noastre preoțești trebuie să se lămurească într'un spirit de progresivă spiritualizare și îmbunătățire.

Tineretul sovietic, dela sațe: gazeta „Coms Pravda” dă un tablou viu despre viața unui sat izolat din Rusia Sovietică. „Comuna Radoviț e situată departe de calea ferată. Toamna și iarna, toate drumurile sunt impracticabile și atunci ori și ce legătură cu orașul, cu administrația încetează. În satul acesta școala se află în foașă mănăstire de călugări. Numai anul acesta, tineretul din comsomol a spălat chipurile îngerești de pe pereții mănăstirii. Tot atunci a încetat și dângatul clopotelor. Dar crucea mare stă și acum deasupra foastei mănăstiri. Serviciul religios continuă a se face. Preotul locuiește alături de internatul tineretului. Tineretul cercetează biserica și adese ori poți să vezi acest tineret luând parte în corul bisericesc. Gazeta se plânge mai departe, împotriva cuibului comsomol depe lângă școală, care sub presiunea oficialității, a spălat chipurile îngerești, și nu uită să amintească și despre preotul cu care serii întregi petrece în conversații. Ca încheiere exclamă patetic: Religiozitatea e încă tot tare comsomol. Deci să cere luptă și mai îndârjită împotriva acestui rău! („Slovo”).

Creștinismul are rădăcinile sale în Dumnezeu și e rânduit pentru eternitate. El nu poate fi suprimat de neputinciosul și ticălosul de om.

Pr. A. C.

Cuvinte foarte adevărate și drepte a rostit cardinalul Roman, Pitra, despre frumusețile și cuprinsul bogat al ritului oriental. Le cităm (după rev. Cultura Creștină, pag 531 din an. tr.): „Comparată cu

opere contemporane din fiecare epocă, imnografia bizantină a păstrat cea mai aleasă formă, fără ca totuși să înceteze să rămână populară. Metrica adoptată, dacă nu-i nouă, nu-i lipsită nici de mlădiere; nici de precisiune. Strofele, rând pe rând greoaie sau ușurele, acum se scurg în ritmul grav al endecasilabului, acum se precipită într'un val de versuri scurte, dar repezi, de cele mai multe ori însă cele două măsuri se îmbină într'o singură strofă. Varietatea e de așa natură, încât strofa poate fi compusă din toate combinațiile, dela trei până la treizeci de versuri; iar numărul silabelor dintr'un vers pot fi dela două până la patrusprezece sau cincisprezece. Mă indoesc că poezia clasică, chiar în încercările ei cele mai îndrăznețe, dispune de atâta libertate. În sfârșit, precizia rezultă, după cum arată experiența, din rigoarea îngădirilor... Biserica a păstrat cu gelozie această moștenire populară”.

Și cu toate aceste note de superioritate a imnografiei orientale, de-o vreme încoaci au început să se furișeze și în biserica unietă ardeleană, novisme apusene și cântări și rugăciuni de import, din ritul apusean sau romano-catolic.

E chestie de apreciere, deoparte și de alta!

Catolicismul și problema ecumenității.

Absența totală a Bisericii catolice, dela conferințele ținute în vara anului trecut, la Oxford și Edinbourg, au produs nedumeriri în rândurile credincioșilor catolici. Pentru a împrăștia neîncrederea ivită, s'au ținut, în special, în Franța, o mulțime de conferințe în așa zisele: „Săptămâni de înfrățire a bisericilor”, când preoții catolici au căutat să expună punctul de vedere al Romei.

Călugărul dominican I. Congar, a tipărit o carte în luna Decembrie a. t., intitulată „Chrétien Desunés. Principes d'un Oecuménisme Catholique”. Consacră un capitol întreg Bisericii Ortodoxe (pag. 249-373)¹⁾, susținând că Ortodoxia de azi este un „corp mistic” (corp. mystique), lipsindu-i caracterul miștant.

Părintele Congar susține, că n'a sosit încă timpul unirii bisericilor. Dece? Fiindcă Dumnezeu nu vâiește încă acest lucru. Va veni timpul când Dumnezeu va dori să se facă unirea și ea se va face, bineînțeles sub ocrotirea ospitalieră a bisericii catolice, așa crede părintele. Noi, ne îndoiim, întrebându-l pe părintele Congar: Cum se explică faptul că Dumnezeu nu dorește unirea, când El n'a dorit niciodată desbinarea? Sf. Sa s'a încurcat și a dat un răspuns evaziv.

Achțiunea, pe care au întreprins-o catolicii în felul acesta, n'are alt scop, decât de a recruta noi aderenți printre protestanți.

(p. f.)

Persecuțiile din Rusia. La Quinzaine Protestante din 17 Febr. 1938, publică un articol referitor la situația Bisericilor din Rusia. Persecuțiile sunt duse în prezent de membrii partidului comunist, în cercul „Societății fără de Dumnezeu”. Constituția nouă prevede mai multă libertate, însă ea nu se poate aplica. Se arestează zilnic preoți, aducându-li-se învinuirea, că instigă contra regimului și că atrag tineretul la biserică. În luna Aprilie anul trecut s'au scris 1500 articole antireligioase în ziare și revistele comuniste. Ultimii doi preoți protestanți, au fost și ei arestați nu de mult.

¹⁾ Concluzia: „Bisericile ortodoxe vor trebui, după felul lor propriu, să completeze ceea ce în eclesiologia lor actuală poate fi unilaterală (?). Poate circumstanțele acolo le vor ajuta” pag. 399.

Certuri în Biserica reform. franceză. În 20 Dec. a. t. s'a votat un statut, prin care se prev. dea unirea celor două grupe, în care erau divizate parohiile bisericii reformate. (Eglises reformées évangéliques și Eglises reformées). O mare parte dintre conducători s'au opus și certurile continuă. Biserica reformată numără în Franța, în total, 645 de parohii.

(p. f.)

Bibliografii

Ed. I. Găvănescu: *Ioan Monorai, un istoric ardelen necunoscut.* Cu 4 reproduceri în text. Arad 1938, Pag. 91—Prețul 60 Lei.

D-l prof. Ed. I. Găvănescu dela liceul din loc, un frate venit dincolo, ne dă dovadă, acum din nou — prin studiul cari trec dincolo de proporțiile articolelor, pe cari încă le-a cultivat — despre interesul ce-l poartă stărilor culturale și lucrătorilor ardeleni, din trecut, în domeniul politic și cultural-românesc mai ales (îl preocupă și chestiile de cultură religioasă-bisericească, cum știu și cetitorii noștri). De data aceasta, d. Ed. I. Găvănescu a desgropat din uitare, o figură de preot român uniet, contemporan cu cei trei luceferi ardeleni și coleg de școală cu Samuil Vulcan, la seminarul de teologie gr. catolică din Leow. Dar Monorai nu și încheiase studiul universitar, din pricină că neînțelegătorul episcop Ioan Bob dela Blaj, i-a denegat — lui și multora altor studenți ardeleni dela Leow — bursele ce aveau pentru studii acolo. Monorai făcuse studii în spirit „iosefinist“, ca Petru Maior. Dar a și avut soarta lui: n'a încăput în slujbă în Blaj, decât numai ca preot la sat, la Mănărade lângă Blaj și mai apoi la Cergău. A scris și dânsul, o istorie a Românilor; și a adăugat și despre evenimente contemporane, grăind despre răscoala lui Horea în părțile ardelen și de pela Arad — pe unde trecuse și autorul, pe aceea vreme — în calitate de martor ocular și cu mai multă simpatie, pentru aceasta mișcare, decât Gh. Șincai, care detesta revoluția, fiind el însuși nobil (nemes).

D-l profesor Găvănescu publică viața acestui vrednic preot; dă rezumatul și caracterizarea lucrării dânsului, pe care o scrisese în românește și o pregătise și în traducere latinească, pentru intelectualii neromâni ai vremii sale. Dar n'a ajuns s'o vadă lipărită.

Profesorul arădan, Alex. Gavra, care acum o sută de ani se ocupa cu gândul de a înfița, la Arad, o editură românească și începuse să publice, la Buda, din scrierile istorice alor celor „trei luceferi“ prigonii de regimul ultramontan dela Blaj, a câștigat și aceste două manuscrise ale lui I. Monorai, cu gând de publicare. Mai apoi le-a dăruit bibliotecii seminarului teologic, dela Arad, unde au zăcut, neluate n seamă, până ce d. Găvănescu și cel ce scrie aceste șire, am dat, amândoi, de ele, iar d-l Găvănescu și-a luat onorifica misiune de a le studia.

Dacă D-Sa va găsi editor, va publica și manuscrisele, cari merită această jertfă.

Noi, arădanii suntem bucuroși — care, prin ce putem — să brăzdăm mai departe, în ogorul cercetărilor istorice.

Și, mulțumind d-lui prof. Ed. I. Găvănescu pentru bucuroasa sa osteneală, adăugăm și un lucru eucuvincios: îi dorim să găsească în părțile arădane, și cât mai mulți doritori de a-i avea și citi cartea.

Informațiuni

P. S. Sa Părintele Episcop Andrei a plecat, luna trecută, la București, pentru a asista la Ședințele Sfântului Sinod, convocat pe a doua zi, în sesiunea extraordinară. La București, P. Sf. Sa a stat până Joi, când, seara, a întors la reședință.

Dar frumos a primit biserica noastră din *Guravăii*, dela d. fost prefect Dr. Teodor *Băbușia*, care a dăruit personal 12 mîneie, în preț de 5000 Lei. La cuvintele de mulțumită din parte a comunității bisericești ne alăturăm și noi.

Cununile: Dl George *Simonu* și dș. Zoe *Turicu*, din Arad, s'a cununat, astăzi, în catedrala eparhială. Fie cu noroc!

Poșta Redacției:

Pr. A. D. în R. și Pr. A. A. în B. și altora, cari ne scriu cuvinte frumoase și de îmbărbătare, pentru lucrul în coloanele acestei foi și n'afară de ele, le trimitem mulțumiri frățești, pe calea aceasta.

Poșta Administrației

Ceice au orice fel de publicații de făcut în organul eparhial — în afară de articole și informații pentru foaie, — să le trimită exclusiv pe adresa „Administrației“ și cu indicarea pe plic a numelui părintelui **Gh. Popa**, Arad, Str. *Eminescu* 18. Altmintrea publicările pot suferi întâzieri.

Tot așa să se ceară rectificările de adrese și tot ce se ține de abonamente și altele de acest fel, — nici decât însă dela *Redacția* foii, care are alte treburi de făcut.

Publicațiune

Consiliul parohial ort. rom. din *Pesac*, publică licitație minuendă, pentru repararea externă a sf. biserici și a gardului inconjurător. Licitația se va ține în ziua de 25 Martie 1938, ora 11:30, în localul *Caselor culturale din Pesac*.

Licitația se va ține în conformitate cu legea Contabilității publice.

Dacă licitația din 25—III, ar rămâne fără rezultat, se fixează nou termen, pe ziua de 28 Martie, ora 10 în acelaș local.

Planul și devizul de cheltueli aprobat de Ven. Cons. Eparhial cu Nr. 3885—1937, se poate vedea în orice zi la oficial parohial.

Consiliul parohial.